ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Contents

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं काण्डं 3

7.1 सप्तमकाण्ड	डे प्रथमः प्रश्नः–	
अश्रमेधगतमन्त्र	ाणामभिधान <u>ं</u>	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं</u> <u>काण्डं</u>

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं

TS 7.1.1.1 - Padam

। । । । । । । । । । । । । । प्रजननमिति प्र–जननम् । ज्योतिः । अग्निः । देवतानाम् । ज्योतिः । । । । । । । । । । । । । । । । विराडिति वि – राट् । । विराडिति वि – राट् ।

वाचः । अग्नौ । समिति । तिष्ठते । विराजमिति वि – राजम् । । । । । । । अभि । समिति । पद्यते । तस्मात् । तत् । ज्योतिः । उच्यते । द्वौ । स्तोमौ । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् । वहतः । यथा । प्राण इति प्र – अनः । च । अपान इत्यप – अनः । च । द्वौ । तृतीयसवनमिति तृतीय – सवनम् । यथा । वाक् । च । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । च । पुरुषसम्मित इति पुरुष – सम्मितः । वै। एषः। यज्ञः। अस्थूरिः। 1 (50) TS 7.1.1.2 र्यं कामं कामयते तमेतेनाभ्यञ्नुते सर्व हास्थुरिणाऽभ्यञ्नुते उग्निष्टोमेन वै प्रजापतिः प्रजा असृजत ता अग्निष्टोमेनैव पर्यगृह्णात् तासां परिगृहीताना-मश्चतरोऽत्यप्रवत तस्यानुहायरेत आऽदत्त तद्-गर्दभे न्यमार्ट् तस्माद्-गर्दभो द्विरेता अथो आहुर्वडबायां न्यमार्डिति तस्माद्-वडबा द्विरेता अथो । आहुरोषधीषु - [ ] 2

TS 7.1.1.2 - Padam

यम् । कामम् । कामयते । तम् । एतेन । अभीति । अञ्नुते । सर्वम् । हि । अस्थूरिणा । अभ्यञ्नुत इत्यंभि – अञ्नुते । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि – स्तोमेन । वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा इति प्र-जाः । असृजत । ताः । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । एव । परीति । अगृह्णात् । तासाम् । परिगृहीतानामिति परि – गृहीतानाम् । अश्वतरः । अतीति । अप्रवत । तस्य । अनुहायेत्यनु – हाय । रेतः । एति । अदत्त । तत् । गर्दभे । नीति । अमार्ट् । तस्मात् । गर्दभः । द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति । आहुः । वडबायाम् । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । वडबा । द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति । आहुः । ओषधीषु । **2 (50)**

TS 7.1.1.3

एवं विद्वानिग्निष्टोमेन यजते प्राजाताः प्रजा जनयति परि प्रजाता गृह्णाति तस्मादाहुर्ज्येष्ठयज्ञ इति – [] 3 **TS 7.1.1.3 - Padam** । । । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । ओषधयः । । अनभ्यक्ता इत्यनिभ – अक्ताः । रेभन्ति । अथो इति । आहुः । प्रजास्विति प्र – जासु । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । यमौ । जायेते इति । तस्मात् । अश्वतरः । न । प्रेति । जायते । । । । आत्तरेता इत्यात्त – रेताः । हि । तस्मात् । बर्.हिषि । अनवक्लृप्त इत्यनव – क्लृप्तः । सर्ववेदस इति सर्व–वेदसे । वा । सहस्रे । वा । अवक्लृप्त इत्यव–क्लृप्तः । अतीति । हि । अप्रवत । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि स्तोमेन । यजते । प्रेति । अजाताः । प्रजा इति प्र–जाः । जनयति । परीति । प्रजाता इति प्र – जाताः । गृह्णाति । तस्मात् । आहुः ।

ज्येष्ठयज्ञ इति ज्येष्ठ – यज्ञः । इति । 3 (50)

TS 7.1.1.4

प्रजापतिर्वाव ज्येष्ठः स होतेनाग्रेऽयजत प्रजापतिरकामयत

प्रजायेयेति स मुखतस्त्रिवृतं निरिममीत तमिन्देवता ऽन्वसृज्यत

गायत्री छन्दो रथन्तर् साम ब्राह्मणो मनुष्याणामजः पञ्चनां तस्मात्

ते मुख्या मुखतो ह्यसृज्यन्तोरसो बाहुभ्यां पञ्चदशं निरिममीत

तिमन्द्रो देवताऽन्वसृज्यत त्रिष्ठुप् छन्दो बृहथ् – [ ] 4

TS 7.1.1.4 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा – पितः । वाव । ज्येष्ठः । सः । हि । एतेन ।

अग्रे । अयजत । प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । अकामयत । प्रेति ।

जायेय । इति । सः । मुखतः । त्रिवृतमिति त्रि – वृतम् । निरिति ।

अमिमीत । तम् । अग्निः । देवता । अन्विति । असृज्यत । गायत्री ।

छन्दः । रथन्तरमिति रथं – तरम् । साम । ब्राह्मणः । मनुष्याणाम् ।

अजः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । मुख्याः । मुखतः । हि ।

असृज्यन्त । उरसः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् ।

पञ्चदशमिति पञ्च - दशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । इन्द्रः । देवता । अन्विति । असृज्यत । त्रिष्टुप् । छन्दः । बृहत् । ४ (50) साम राजन्यो मनुष्याणामविः पशूनां तस्मात् ते वीर्यावन्तो वीर्याद्ध्यसृज्यन्त मद्ध्यतः संप्तदशं निरमिमीत तं विश्वे देवा देवता अन्वसृज्यन्त जगती छन्दो वै रूप एसाम वैश्यो मनुष्याणां गावः पशूनां तस्मात् त आद्या अन्नधानाद्ध्य सृज्यन्त तस्माद्-भूया एसो उन्येभ्यो भूयिष्ठा हि देवता अन्वसृज्यन्त पत्त एकवि ए शं निरमिमीत तमनुष्टुप् छन्दो - [ ] 5 TS 7.1.1.5 - Padam साम । राजन्यः । मनुष्याणाम् । अविः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । वीर्यावन्त इति वीर्य – वन्तः । वीर्यात् । हि । असृज्यन्त । मद्ध्यतः । सप्तदशमितिं सप्त – दशम् । निरितिं । अमिमीत । तम् । विश्वे । देवाः । देवताः । अन्विति । असृज्यन्त । जगती । छन्दः । वैरूपम् । सामं । वैश्यः । मनुष्याणाम् । गावः । पशूनाम् ।

```
। ॥ । । । । । । अन्येभ्यः । भूयिष्ठाः । हि । असृज्यन्त । तस्मात् । भूया⊍्सः । अन्येभ्यः । भूयिष्ठाः । हि ।
देवताः । अन्विति । असृज्यन्त । पत्तः ।
एकवि ्शमित्येक – वि ्शम् । निरिति ।
अमिमीत । तम् । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दः । 5 (50)
TS 7.1.1.6
उन्वसृज्यत वैराज् साम शूद्रो मनुष्याणामश्वः पशूनां तस्मात् तौ
भूतसं क्रामिणावश्वश्च शूद्रश्च तस्माच्छूद्रो यज्ञेऽनवक्लृप्तो न हि
देवता अन्वसृज्यत तस्मात् पादावुप जीवतः पत्तो ह्यसृज्येतां प्राणा
वै त्रिवृदद्र्धमासाः पञ्चदशः प्रजापतिः सप्तदशस्त्रयं इमे लोका
असावादित्य एकवि एश एतस्मिन् वा एते श्रिता एतस्मिन् प्रतिष्ठिता
() य एवं वैदैतस्मिन्नेव श्रयत एतस्मिन् प्रति तिष्ठति ॥ 6
TS 7.1.1.6 - Padam
अन्विति । असृज्यत । वैराजम् । साम । शूद्रः । मनुष्याणाम् ।
अश्वः । पशूनाम् । तस्मात् । तौ ।
```

भूतसङ्क्रामिणाविति भूत – सङ्क्रामिणौ । अश्वः । च । शूद्रः । च । तस्मात् । शूद्रः । यज्ञे । अनवक्लृप्त इत्यनव – क्लृप्तः । न । हि । देवताः । अन्विति । असृज्यत । तस्मात् । पादौ । उपेति । जीवतः । पत्तः । हि । असृज्येताम् । प्राणा इति प्र – अनाः । वै । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अद्रधमासा इत्यद्रधं – मासाः । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । सप्तदश इति सप्त – दशः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एकवि एं इत्येक – वि एं इराः । एतस्मिन्न् । वै । एते । श्रिताः । एतस्मिन्न् । प्रतिष्ठिता इति प्रति – स्थिताः ( ) । यः । एवम् । वेदं । एतस्मिन्न् । एव । श्रयते । एतस्मिन्न् । प्रतीति । तिष्ठति ॥ 6 (59) (अस्थूरि – रोषधीषु – ज्येष्ठयज्ञ इति – बृह – दनुष्टुप् छन्दः – प्रतिष्ठिता – नव च) (A1) TS 7.1.2.1 प्रातस्सवने वै गायत्रेण छन्दसा त्रिवृते स्तोमाय ज्योतिर्दधदेति त्रिवृता ब्रह्मवर्चसेन पञ्चदशाय ज्योतिर्दधदेति पञ्चदशेनौजसा वीर्येण

सप्तद्शाय ज्योतिर्दधदेति सप्तद्शेन प्राजापत्येन प्रजननेनैकविल्शाय ज्योतिर्दधदेति स्तोम एव तथ् स्तोमाय ज्योतिर्दधदेत्यथो स्तोम एव तथ् स्तोमाय ज्योतिर्दधदेत्यथो स्तोम एव स्तोममभि प्र णयति यावन्तो वै स्तोमास्तावन्तः कामास्तावन्तो लोका () –स्तावन्ति ज्योती अध्येतावत एव स्तोमानेतावतः कामानेतावतो लोकानेतावन्ति ज्योती अध्येतावत एव स्तोमानेतावतः कामानेतावतो लोकानेतावन्ति ज्योती अध्येतावत एव स्तोमानेतावतः कामानेतावतो

TS 7.1.2.1 - Padam

प्रातस्सवन इति प्रातः – सवने । वै । गायत्रेण । छन्दसा । त्रिवृत इति त्रि – वृते । स्तोमाय । ज्योतिः । दधत् । एति । त्रिवृतेति त्रि – वृता । ब्रह्मवर्चसेनेति ब्रह्म – वर्चसेन । पञ्चदशायेति पञ्च – दशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । पञ्चदशोनेति पञ्च–दशेन । ओजसा । वीर्येण । सप्तदशायेति सप्त – दशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । सप्तदशायेति सप्त – दशाय । ज्योतिः । दधत् । एति । सप्तदशोनेति सप्त – दशेन । प्राजापत्येनेति प्राजा – पत्येन । प्रजननेनेति प्र – जननेन । एकविज्शायेत्येक – विज्शाय । ज्योतिः । दधत् । एति । स्तोमाः । एव । तत् । स्तोमाय । ज्योतिः । दधत् । एति । अथो इति ।

स्तोमे । एव । स्तोमम् । अभि । प्रेति । नयति । यावन्तः । वै । ॥ । ॥ । स्तोमाः । तावन्तः । कामाः । तावन्तः । लोकाः ( ) । तावन्ति । ज्योती पृषि । एतावतः । एव । स्तोमान् । एतावतः । कामान् । एतावतः । लोकान् । एतावन्ति । ज्योती ्षि । अवेति । रुन्धे ॥ ७ (६३) *(तावन्तो लोका – स्त्रयोदश च) (A2)* TS 7.1.3.1 ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै यजेत योऽग्निष्टोमेन यजमानोऽथ सर्वस्तोमेन यजेतेति यस्य त्रिवृतमन्तर्यन्ति प्राणा७-स्तस्यान्तर्यन्ति प्राणेषु मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य पञ्चदशमन्तर्यन्ति वीर्यं तस्यान्तर्यन्ति वीर्ये मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य सप्तदश-मन्तर्यन्ति - [] 8 **TS 7.1.3.1 - Padam** ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । सः । तु । वै । यजेत । यः । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि – स्तोमेन । यजमानः । अथ ।

सर्वस्तोमेनेति सर्व - स्तोमेन । यजेत । इति । यस्य । त्रिवृतमिति तस्य । अन्तः । यन्ति । प्राणेष्विति प्र – अनेषु । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । पञ्चदशमिति पञ्च – दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । वीर्यम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । वीर्ये । मे । अपीति । असत् । इति । सप्त – दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । 8 (50) TS 7.1.3.2 प्रजां तस्यान्तर्यन्ति प्रजायां मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्यैकवि एशमन्तर्यन्ति प्रतिष्ठां तस्यान्तर्यन्ति प्रतिष्ठायां मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य ा । । त्रिणवमन्तर्यन्त्यृतू ७ श्च तस्य नक्षत्रियां च विराजमन्तर्यन्त्यृतुषु मेऽप्यसन्नक्षत्रियायां च विराजीति - [] 9

TS 7.1.3.2 - Padam

प्रजामिति प्र – जाम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्रजायामिति प्र – जायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । । यजमानः । यजते । यस्य । एकवि ७ शमित्येक – वि ७ शम् । अन्तर्यन्तित्यन्तः – यन्ति । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्रतिष्ठायामिति प्रति – स्थायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । त्रिणवमिति त्रि – नवम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । ऋतून् । च । तस्य । नक्षत्रियाम् । च । विराजमिति वि–राजम् । अन्तः । यन्ति । ऋतुषु । मे । अपीति । असत् । नक्षत्रियायाम् । च । विराजीति वि – राजि । इति । 9 (50)

TS 7.1.3.3

TS 7.1.3.3 - Padam

खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । त्रयस्त्रिण्शमिति त्रयः – त्रिण्ञम् । अन्तर्यन्तित्यन्तः – यन्ति । देवताः । तस्य । अन्तः । यन्ति । देवतासु । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै। यज्ञेन। यजमानः। यजते। यः। वै। स्तोमानाम्। अवमम्। ॥ । । ॥ ॥ । परमताम् । गच्छन्तम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । वै । स्तोमानाम् । अवमः । त्रिवृदितिं त्रि – वृत् । परमः । यः । एवम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति ॥ 10 (44) (सप्तदशमन्तर्यन्ति – विराजीति – चतुश्चत्वारिज्शच्च) (A3) TS 7.1.4.1 अङ्गिरसो वै सत्रमासत ते सुवर्गं लोकमायन् तेषा ् हिवष्मा अञ्च

अङ्गिरसो वै सत्रमासत ते सुवर्गं लोकमायन् तेषा ए हविष्मा ७ श्च

हविष्कृच्याऽहीयेतां तावकामयेता ए सुवर्गं लोकमियावेति तावेतं

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

द्विरात्रमपश्यतां तमाऽहरतां तेनायजेतां ततो वै तौ सुवर्गं लोकमैतां य एवं विद्वान् द्विरात्रेण यजते सुवर्गमेव लोकमेति तावैतां पूर्वेणाहा ऽगच्छतामुत्तरेणा – [ ] 11

TS 7.1.4.1 - Padam

अङ्गिरसः । वै । स्त्रम् । आसत । ते । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । आयन्न् । तेषाम् । हिविष्मान् । च । हिविष्कृदिति हिवः – कृत् । च । अहीयेताम् । तौ । अकामयेताम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । इयाव । इति । तौ । एतम् । द्विरात्रमिति दि – रात्रम् । अपञ्यताम् । तम् । एति । अहरताम् । तेन । अयजेताम् । ततः । वै । तौ । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । ऐताम् । यः । एवम् । विद्वान् । द्विरात्रेणेति द्वि – रात्रेण । यजते । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एति । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । लोकम् । एति । तौ । ऐताम् । पूर्वण । अहा । अगच्छताम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । 11 (50)

TS 7.1.4.2

TS 7.1.4.2 - Padam

TS 7.1.4.3

ऽहन्थ् साम भवतीयं वै रथन्तरमस्यामेव प्रति तिष्ठति बृहदुत्तरेऽसौ वै बृहदुत्तरेऽसौ वै वृहदुत्तरेऽसौ वै वृहदुत्तरेऽसौ व प्रति तिष्ठति तदाहुः क्व जगती चाऽनुष्ठुप् चेति वैखानसं पूर्वेऽहन्थ् साम भवति तेन जगत्यै नैति षोड्रञ्युत्तरे तेनानुष्ठुभोऽथा ऽऽ*हुर्यथ् समानेऽद्र्धमासे स्याता–मन्यतरस्याहो वीर्यमनु () पद्येतेत्य–मावास्यायां पूर्वमह–भीवत्युत्तरस्मि–न्नुत्तरं नानैवा ऽद्र्धमासयोभवतो नानावीर्ये भवतो ह्विष्मन्निधनं पूर्वमहर्भवित हविष्कृन्निधन–मुत्तरं प्रतिष्ठित्यै ॥ 13

TS 7.1.4.3 - Padam

अहन्न्। साम। भवति। इयम्। वै। रथन्तरमिति रथं – तरम्। अस्याम्। एव। प्रतीति। तिष्ठति। बृहत्। उत्तरः इत्युत् – तरे। जसी। वै। बृहत्। अमुष्याम्। एव। प्रतीति। तिष्ठति। प्रतीति। तिष्ठति। तिष्ठति। तिष्ठति। तत्। असौ। वै। बृहत्। अमुष्याम्। एव। प्रतीति। तिष्ठति। तत्।

आहुः। क्व। जगती। च। अनुष्टुबित्यनु – स्तुप्। च। इति। एति । षोडिशा । उत्तर इत्युत् – तरे । तेन । अनुष्टुभ इत्यनु – स्तुभः । अथ । आहुः । यत् । समाने । । । । । अद्र्धमास इत्यद्र्ध – मासे । स्याताम् । अन्यतरस्य । अहः । वीर्यम् । अन्विति ()। पद्येत । इति । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । पूर्वम् । अहः । भवति । उत्तरस्मिन्नित्युत् – तरस्मिन्न् । उत्तरमित्युत् – तरम् । नाना । एव । अदुर्धमासयोरित्यदुर्ध – मासयोः । भवतः । नानावीर्ये इति नाना – वीर्ये । भवतः । हिवष्मित्रिधनिमिति हिवष्मत् – निधनम् । पूर्वम् । अहः । भवति । हविष्कृत्निधनमिति हविष्कृत् – निधनम् । उत्तरमित्युत् – तरम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 13 (71) । (उत्तरेण – रथन्तरं पूर्वे – ऽन्वे – कविङ्शतिश्च) (A4)

TS 7.1.5.1

आपो वा इदमग्रे सिल्लिमासीत् तस्मिन् प्रजापित-र्वायुर्भूत्वा ऽचरथ् स इमामपश्यत् तां वराहो भूत्वाऽहरत् तां विश्वकर्मा भूत्वा व्यमार्ट्थ् साऽप्रथत् सा पृथिव्यभवत् तत् पृथिव्ये पृथिवित्वं तस्यामश्राम्यत् प्रजापितः स देवानसृजत् वसून् रुद्रानादित्यान् ते देवाः प्रजापितमब्रुवन् प्रजायामहा इति सोऽब्रवीद् – [] 14

TS 7.1.5.1 - Padam

आपः । वै । इदम् । अग्रे । सिल्लिम् । आसीत् । तस्मिन्न् ।

प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । वायुः । भूत्वा । अचरत् । सः ।

इमाम् । अपञ्यत् । ताम् । वराहः । भूत्वा । एति । अहरत् । ताम् ।

विश्वकर्मेति विश्व-कर्मा । भूत्वा । वीति । अमार्ट् । सा । अप्रथत ।

सा । पृथिवी । अभवत् । तत् । पृथिव्यै । पृथिवित्विमिति

पृथिवि – त्वम् । तस्याम् । अश्राम्यत् । प्रजापितिरिति प्रजा-पितः ।

सः । देवान् । असृजत । वसून् । रुद्रान् । आदित्यान् । ते । देवाः ।

प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । अब्रुवन्न् । प्रेति । जायामहै । इति ।

सः । अब्रवीत् । 14 (50)

TS 7.1.5.2

-यथाऽहं युष्मा ७ स्तपसा ऽसृक्ष्येवं तपसि प्रजनन-मिच्छद्ध्वमिति
तेभ्योऽग्निमायतनं प्राऽयच्छदेतेनाऽऽ * यतनेन श्राम्यतेति
तेऽग्निनाऽऽ * यतनेनाऽ – श्राम्यन् ते संवध्सर एकां गामसृजन्त तां
वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः प्राऽयच्छन्नेता ए रक्षद्ध्वमिति तां
वसवो रुद्रा आदित्या अरक्षन्त सा वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः
प्राजायत त्रीणि च – [] 15

TS 7.1.5.2 - Padam

यथा । अहम् । युष्मान् । तपसा । असृक्षि । एवम् । तपसा । अग्निम् । प्रजननमिति प्र – जननम् । इच्छद्ध्वम् । इति । तेभ्यः । अग्निम् । आयतनमित्या – यतनम् । प्रेति । अयच्छत् । एतेन । आयतनेनेत्या – यतनेन । श्राम्यत । इति । ते । अग्निना । आयतनेनेत्या – यतनेन । अश्राम्यत्र । ते । अग्निना । आयतनेनेत्या – यतनेन । अश्राम्यत्र । ते ।

```
सँवथ्सर इति सं – वथ्सरे । एकाम् । गाम् । असृजन्त । ताम् ।
। । । । । । । । । । अदित्येभ्यः । प्रेति । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । प्रेति । – –
अयच्छन् । एताम् । रक्षद्ध्वम् । इति । ताम् । वसंवः । रुद्राः ।
आदित्याः । अरक्षन्त । सा । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । रुद्रेभ्यः ।
आदित्येभ्यः । प्रेति । अजायत । त्रीणि । च । 15 (50)
TS 7.1.5.3
शतानि त्रयस्त्रि एशतं चाथ सैव सहस्रतम्य भवत् ते देवाः
प्रजापतिमबुवन्थ् सहस्रेण नो याजयेति सोऽग्निष्टोमेन वसूनयाजयत्
त इमं लोकमजयन् तच्चाददुः स उक्थ्येन रुद्रानयाजयत्
तेऽन्तरिक्षमजयन् तच्चाददुः सोऽतिरात्रेणाऽऽ*दित्यानयाजयत् तेऽमुं
ँलोकमजयन् तच्चाददु –स्तदन्तरिक्षां – [ ] 16
TS 7.1.5.3 - Padam
शतानि । त्रयस्त्रि ज्ञतमिति त्रयः – त्रि ज्ञतम् । च । अथ । सा ।
एव । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । अभवत् । ते । देवाः ।
```

प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । अब्रुवन्न् । सहस्रेण । नः । याजय । इति । सः । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । वसून् । अयाजयत् । ते । इमम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । उक्थ्येन । रुद्रान् । अयाजयत् । ते । अन्तरिक्षम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । अतिरात्रेणेत्यति – रात्रेणं । आदित्यान् । अयाजयत् । ते । अमुम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । तत् । अन्तरिक्षम् । 16 (50) TS 7.1.5.4 ्॥ ॥ । व्यवैर्यत तस्माद्–रुद्रा घातुका अनायतना हि तस्मादाहुः शिथिलं वै मद्ध्यम-महस्त्रिरात्रस्य वि हि तदवैर्यतेति त्रैष्टुभं मद्ध्यमस्याह्र आज्यं भवति संँयानानि सूक्तानि श्राण्सिति षोडिशिनण् शण्सत्यह्रो धृत्या अशिथिलंभावाय तस्मात् त्रिरात्रस्याग्निष्टोम एव प्रथममहः स्यादथोक्थ्यो ऽथाऽतिरात्र एषां "लोकानां "विधृत्यै त्रीणित्रीणि शता-न्यनूचीनाह-मव्यवच्छिन्नानि ददा - [ ] 17

TS 7.1.5.4 - Padam

॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ व्यवैर्यतेति वि – अवैर्यत । तस्मात् । रुद्राः । घातुकाः । अनायतना ः। इत्यना – यतनाः । हि । तस्मात् । आहुः । शिथिलम् । वै । मद्ध्यमम् । अहः । त्रिरात्रस्येति त्रि – रात्रस्य । वीति । हि । तत् । अवैर्यतेत्यव – ऐर्यत । इति । त्रैष्टुभम् । मद्ध्यमस्य । अहः । आज्यम् । भवति । संँयानानिति सम् – यानानि । सूक्तानीति मु – उक्तानि । श्रण्सिति । षोडशिनम् । श्रण्सिति । अहः । धृत्यै । । ॥ । अशिथिलम्भावायेत्यशिथिलं – भावाय । तस्मात् । त्रिरात्रस्येति त्रि – रात्रस्य । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः । एव । प्रथमम् । । । । । । अहः । स्यात् । अथ । उक्थ्यः । अथ । अतिरात्र इत्यति – रात्रः । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्या इति वि – धृत्यै । त्रीणित्रीणीति त्रीणि – त्रीणि । शतानि । अनूचीनाहमित्यनूचीन – अहम् । अव्यवच्छिन्नानीत्यवि – अवच्छिन्नानि । ददाति । 17 (50)

TS 7.1.5.5

-त्येषां लोकानामनु सन्तत्यै दशतं न विच्छिन्द्याद्-विराजं नेद्विच्छिनदानीत्यथ् या सहस्रतम्यासीत् तस्यामिन्द्रश्च विष्णुश्च व्यायच्छेता ् स इन्द्रोऽमन्यतानया वा इदं विष्णुः सहस्रं वर्क्ष्यत इति तस्यामकल्पेतां द्विभाग इन्द्रस्तृतीये विष्णुस्तद्वा एषाऽभ्यनूच्यत उभा जिग्यथुरिति तां वा एतामच्छावाक – [ ] 18

TS 7.1.5.5 - Padam

एषाम् । लोकानाम् । अन्विति । सन्तत्या इति सं – तत्यै । द्रशतम् ।

न । वीति । छिन्द्यात् । विराजिमिति वि – राजिम् । न । इत् ।

विच्छिनदानीति वि – छिनदानि । इति । अथ । या । सहस्रतमीति

सहस्र – तमी । आसीत् । तस्याम् । इन्द्रः । च । विष्णुः । च ।

व्यायच्छेतामिति वि – आयच्छेताम् । सः । इन्द्रः । अमन्यत ।

अनया । वै । इदम् । विष्णुः । सहस्रम् । वर्क्ष्यते । इति । तस्याम् ।

अकल्पेताम् । द्विभाग् इति द्वि – भागे । इन्द्रः । तृतीये । विष्णुः ।

तत् । वै । एषा । अभ्यनूच्यत इत्यभि–अनूच्यते । उभा । जिग्यथुः । इति । ताम् । वै । एताम् । अच्छावाकः । 18 (50) TS 7.1.5.6 एव शर्सत्यथ या सहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतारं वा ा । । । अभ्यतिरिच्यते यदतिरिच्यते होता ऽनाप्तस्याऽऽ*पयिता ऽथाऽ*हरुन्नेत्रे देयेत्यतिरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिरिक्त उन्नेतर्त्विजामथाऽऽ*हुः सर्वेभ्यः सदस्येभ्यो देयेत्यथाऽऽहरुदा कृत्या सा वशं चरेदित्यथाऽऽ*हुर्ब्रह्मणे चाग्नीधे च देयेति – [ ] 19 **TS 7.1.5.6 - Padam** एव । श्र्सित । अथं । या । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । सा । होत्रे । देया । इति । होतारम् । वै । अभ्यतिरिच्यत । । । ॥ इत्यभि-अतिरिच्यते । यत् । अतिरिच्यत इत्यति – रिच्यते । होता । अनाप्तस्य । आपयिता । अथ । आहुः । उन्नेत्र इत्युत् – नेत्रे । देया । इति । अतिरिक्तेत्यति – रिक्ता । वै । एषा । सहस्रस्य । अतिरिक्त इत्यति – रिक्तः । उन्नेतेत्युत् – नेता । ऋत्विजाम् ।

अथ । आहुः । सर्वेभ्यः । सदस्येभ्यः । देया । इति । अथ ।

आहुः । उदाकृत्येत्युत् — आकृत्या । सा । वशम् । चरेत् । इति ।

अथ । आहुः । ब्रह्मणे । च । अग्नीध इत्यग्नि — इधे । च । देया ।

इति । 19 (50)

TS 7.1.5.7

दिभागं ब्रह्मणे तृतीयमग्नीध ऐन्द्रो वै ब्रह्मा वैष्णवोऽग्नीद्यथैव

तावकल्पेतामित्यथा ऽऽ*हुर्या कल्याणी बहुरूपा सा देयेत्यथा
ऽऽ*हुर्या द्विरूपोभयतएनी सा देयेति सहस्रस्य परिगृहीत्यै तद्वा
एतथ् सहस्रस्याऽयन् सहस्र स्तोत्रीयाः सहस्रं दक्षिणाः
सहस्रसमितः सुवर्गो लोकः सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्यै ॥ 20

TS 7.1.5.7 - Padam

आहुः । या । द्विरूपेति द्वि – रूपा । उभयतएनीत्युभयतः – एनी । सा। देया। इति। सहस्रस्य। परिगृहीत्या इति परि-गृहीत्यै। तत्। वै। एतत्। सहस्रस्य। अयनम्। सहस्रम्। स्तोत्रीयाः। सहस्रम्। दक्षिणाः । सहस्रसंमित इति सहस्र – संमितः । सुवर्ग इति सुवः – गः। लोकः। सुवर्गस्येति सुवः – गस्य। लोकस्य । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै ॥ **20 (47)** *(अब्रवी – च्च* – तदन्तरिक्षं – ददात्य – च्छावाक – श्च देयेतिं – सप्तचत्वारिङ्शच्च) (A5) TS 7.1.6.1 सोमो वै सहस्रमविन्दत् तमिन्द्रो उन्वविन्दत् तौ यमो न्यागच्छत् तावब्रवीदस्तु मेऽत्राऽपीत्यस्तु ही(3) इत्यब्रूता ं स यम एकस्यां वीर्यं पर्यपञ्यदियं वा अस्य सहस्रस्य वीर्यं बिभर्तीति तावब्रवीदियं ममास्त्वेतद्-युवयोरिति तावब्रूता ए सर्वे वा एतदेतस्यां वीर्यं - [ ] 21

TS 7.1.6.1 - Padam

सोमः । वै । सहस्रम् । अविन्दत् । तम् । इन्द्रः । अन्विति ।
अन्विन्दत् । तौ । यमः । न्यागच्छदिति नि – आगच्छत् । तौ ।
अब्रवीत् । अस्तु । मे । अत्र । अपीति । इति । अस्तु । ही(3) ।
इति । अब्रूताम् । सः । यमः । एकस्याम् । वीर्यम् । परीति ।
अपञ्यत् । इयम् । वै । अस्य । सहस्रस्य । वीर्यम् । बिभर्ति । इति ।
तौ । अब्रवीत् । इयम् । मम । अस्तु । एतत् । युवयोः । इति । तौ ।
अब्रूताम् । सर्वे । वै । एतत् । एतस्याम् । वीर्यम् । 21 (50)

TS 7.1.6.2

परि पश्यामोऽज्ञामा हरामहा इति तस्यामज्ञामाऽहरन्त तामफ्सु पाऽवेशयन्थ् सोमायोदेहीति सा रोहिणी पिङ्गलैकहायनी रूपं कृत्वा त्रयस्त्रिज्ञाता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माद्-रोहिण्या पिङ्गलयैकहायन्या सोमं क्रीणीयाद्य एवं विद्वान् रोहिण्या पिङ्गलयैकहायन्या सोमं क्रीणीयाद्य एवं विद्वान् रोहिण्या पिङ्गलयैकहायन्या सोमं क्रीणाति त्रयस्त्रिज्ञाता चैवास्य त्रिभिश्च – [ ] 22

TS 7.1.6.2 - Padam

। । । । । । । । । । । । । । । । परीति । पश्यामः । अञ्ञम् । एति । हरामहै । इति । तस्याम् । अर्शम् । एति । अहरन्त । ताम् । अफ्स्वित्यप् – सु । प्रेति । अवेशयत्र्। सोमाय । उदेहीत्युत् – एहि । इति । सा । रोहिणी । पिङ्गला । एकहायनीत्येक – हायनी । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रिण्शता । च । त्रिभिरिति त्रि – भिः । । । । । । । । । च । शतैः । सह । उदैदित्युत् – ऐत् । तस्मात् । रोहिण्या । एवम् । विद्वान् । रोहिण्या । पिङ्गलया । एकहायन्येत्येक – हायन्या । ा । । सोमम् । क्रीणाति । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रिण्शता । च । एव । अस्य । त्रिभिरिति त्रि – भिः । च । 22 (50)

TS 7.1.6.3

पष्ठौहीं वार्त्रघ्नीं दद्याद्य एवं विद्वान् रोहिणीं लक्ष्मणां पष्ठौहीं वार्त्रघ्नीं । । ददाति त्रयस्त्रिण्शच्यैवास्य त्रीणि च शतानि सा दत्ता – [ ] 23 **TS 7.1.6.3 - Padam** शतैः । सोमः । क्रीतः । भवति । सुक्रीतेनेति सु-क्रीतेन । यजते । ताम् । अफ्स्वित्यप् – सु । प्रेति । अवेशयन् । इन्द्राय । उदेहीत्युत् – एहि । इति । सा । रोहिणी । लक्ष्मणा । पष्टौही । वार्त्रघ्नीति वार्त्र - घ्नी । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रि प्राता । च । त्रिभिरिति त्रि – भिः । च । रातैः । सह । उदैदित्युत् – ऐत् । तस्मात् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति वार्त्र - घ्नीम् । दद्यात् । यः । एवम् । विद्वान् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति वार्त्र – घ्नीम् । वदाति । त्रयस्त्रिण्शदिति त्रयः – त्रिण्शत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । शतानि । सा । दत्ता । 23 (50)

TS 7.1.6.4 भवति तामफ्सु प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरती मूर्खा तज्जधन्या रूपं कृत्वा त्रयस्त्रिण्ञाता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माज्जरतीं मूर्खां तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुर्वीत य एवं विद्वाञ्जरतीं मूर्खां तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुरुते त्रयस्त्रिण्शच्चैवास्य त्रीणि च शतानि साऽमुष्मिँ ल्लोके भवति वागेव सहस्रतमी तस्मा – [ ] 24 **TS 7.1.6.4 - Padam** भवति । ताम् । अफ्स्वत्यप् – सु । प्रेति । अवेशयन् । यमाय । उदेहीत्युत् – एहि । इति । सा । जरती । मूर्खा । तज्जघन्येति तत् – जघन्या । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः-त्रिण्शता । च । त्रिभिरिति त्रि – भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युंत् – ऐत् । तस्मात् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामिति तत् – जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्यनु – स्तरणीम् । कुर्वीत । यः । एवम् । विद्वान् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जधन्यामिति तत् – जधन्याम् । अनुस्तरणीमित्युनु – स्तरणीम् । कुरुते ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

त्रयस्त्रिण्शदिति त्रयः – त्रिण्शत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । शतानि । सा । अमुष्मिन्न् । लोके । भवति । वाक् । एव । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । तस्मात् । 24 (50) TS 7.1.6.5 द्वरो देयः सा हि वरः सहस्रमस्य सा दत्ता भवति तस्माद् वरो न प्रतिगृह्यः सा हि वरः सहस्रमस्य प्रतिगृहीतं भवतीयं वर इति ब्रयादथान्यां ब्र्यादियं ममेति तथाऽस्य तथ् सहस्र-मप्रतिगृहीतं भवत्युभयतएनी स्यात् तदाहुरन्यत एनी स्याथ् सहस्रं परस्तादेतमिति यैव वरः – [ ] 25 **TS 7.1.6.5 - Padam** वरः । देयः । सा । हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता ।

वरः । देयः । सा । हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता ।

भवति । तस्मात् । वरः । न । प्रतिगृह्य इति प्रति – गृह्यः । सा ।

हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । प्रतिगृहीतमिति प्रति – गृहीतम् ।

भवति । इयम् । वरः । इति । ब्रूयात् । अथ । अन्याम् । ब्रूयात् ।

इयम् । मम । इति । तथा । अस्य । तत् । सहस्रम् ।

```
अप्रतिगृहीतमित्यप्रति – गृहीतम् । भवति ।
उभयतएनीत्युभयतः – एनी । स्यात् । तत् । आहुः ।
अन्यतएनीत्यन्यतः – एनी । स्यात् । सहस्रम् । परस्तात् । एतम् ।
इति । या । एव । वरः । 25 (50)
TS 7.1.6.6
कल्याणी रूपसमृद्धा सा स्याथ् सा हि वरः समृद्ध्यै
तामुत्तरेणाऽऽ*ग्नीद्धं पर्याणीयाऽऽ*हवनीयस्यान्ते द्रोणकलशमव
प्रापयेदा जिघ्र कलशं मह्युरुधारा पयस्वत्या त्वा विशन्त्विन्दवः
समुद्रमिव सिन्धवः सा मा सहस्र आ भज प्रजया पशुभिः सह
पुनर्मा ऽऽ*विशताद्-रियरिति प्रजयैवैनं पशुभी रय्या स – [ ] 26
TS 7.1.6.6 - Padam
कल्याणी । रूपसमृद्धेति रूप – समृद्धा । सा । स्यात् । सा । हि ।
वरः । समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै । ताम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण ।
आग्नीद्धमित्याग्नि – इद्धम् । पर्याणीयेति परि – आनीय ।
```

आहवनीयस्येत्या – हवनीयस्य । अन्ते । द्रोणकलशमिति द्रोण – कलशम् । अवेति । घ्रापयेत् । एति । जिघ्र । कलशम् । महि । उरुधारेत्युरु – धारा । पयस्वती । एति । त्वा । विशन्तु । इन्दवः । समुद्रम् । इव । सिन्धवः । सा । मा । सहस्रे । एति । भज । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरिति पशु-भिः । सह । पुनः । मा । एति । विशतात् । रियः । इति । प्रजयेति प्र – जया । एव । एनम् । पशुभिरितिं पशु – भिः । रय्या । समिति । 26 (50) TS 7.1.6.7 ्। । । । सहाऽऽ*ग्नीद्धं परेत्य पुरस्तात् प्रतीच्यां तिष्ठन्त्यां जुहुयादुभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः। इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामिति, त्रेधाविभक्तं वै त्रिरात्रे सहस्र एं साहस्रीमेवैनां करोति सहस्रस्यैवैनां मात्रां - [ ] 27

TS 7.1.6.7 - Padam

अद्ध्यित । प्रजावानिर्ते प्रजा – वान् । पशुमानिर्ते पशु – मान् ।
रियमानिर्ति रिय – मान् । भवित । यः । एवम् । वेद । तया । सह ।
आग्नीद्धमित्याग्नि – इद्धम् । परेत्येति परा – इत्य । पुरस्तात् ।
प्रतीच्याम् । तिष्ठन्त्याम् । जुहुयात् । उभा । जिग्यथुः । न । परेति ।
जयेथे इति । न । परेति । जिग्ये । कतरः । चन । एनोः ॥ इन्द्रः ।
च । विष्णो इति । यत् । अपस्पृधेथाम् । त्रेधा । सहस्रम् । वीति ।
तत् । ऐरयेथाम् । इति । त्रेधाविभक्तमिति त्रेधा – विभक्तम् । वै ।
तिरात्र इति त्रि – रात्रे । सहस्रम् । साहस्रीम् । एव । एनाम् ।
करोति । सहस्रस्य । एव । एनाम् । मात्राम् । 27 (50)

TS 7.1.6.8

TS 7.1.6.8 - Padam

करोति । रूपाणि । जुहोति । रूपैः । एव । एनाम् । समिति । ा । । । । । । । अद्र्धयति । तस्याः । उपोत्थायेत्युप – उत्थाय । कर्णम् । एति । जपेत्। इडे । रन्ते । अदिते । सरस्वति । प्रिये । प्रेयसि । महि । विश्रुतीति वि – श्रुति । एतानि । ते । अध्निये । नामानि । सुकृतमिति सु – कृतम्। मा। देवेषु। ब्रूतात्। इति। देवेभ्यः। एव । एनम् । एति । वेदयति । अन्विति । एनम् । देवाः । बुद्ध्यन्ते ॥ 28 (39) (एतदेतस्यां वीर्य – मस्य त्रिभिश्च – दत्ता – सहस्रतमी तस्मा – देव वरः – सं – मात्रा – । मेकान्नचत्वारिङ्शच्च) (A6) TS 7.1.7.1

गमयति सा मा सर्वान् पुण्यां लोकान् गमयेत्याह सर्वानेवैनं पुण्यां ँलोकान् गमयति सा – [ ] 29 TS 7.1.7.1 - Padam सहस्रतम्येति सहस्र – तम्या । वै । यजमानः । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । एति । सा । एनम् । सुवर्गमिति सुवः – गम्। लोकम्। गमयति। सा। मा। सुवर्गमितिं सुवः – गम् । लोकम् । गमय । इति । आह । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । ज्योतिष्मन्तम् । लोकम् । गमय । इति । आह । ज्योतिष्मन्तम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । सर्वान् । पुण्यान् । लोकान् । गमय । इति । आह । सर्वान् । एव । एनम् । पुण्यान् । लोकान् । गमयति । सा । 29 (50) TS 7.1.7.2 मा प्रतिष्ठां गमय प्रजया पशुभिः सह पुनर्माऽऽ विशताद्—रियरिति प्रजयैवैनं पशुभी रय्यां प्रति ष्ठापयति प्रजावान् पशुमान् रियमान्

भवति य एवं वैद तामग्नीधे वा ब्रह्मणे वा होन्ने वोद्गान्ने वाऽद्ध्वर्यवे वा दद्याथ् सहस्रमस्य सा दत्ता भवति सहस्रमस्य प्रतिगृहीतं भवति यस्तामविद्वान् – [] 30

TS 7.1.7.2 - Padam

मा । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । गमय । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरिति पशु – भिः । सह । पुनः । मा । एति । विशतात् । रियः । इति । प्रजयेति प्र – जया । एव । एनम् । पशुभिरिति पश् - भिः । रय्याम् । प्रतीति । स्थापयति । प्रजावानिति प्रजा – वान् । पशुमानिति पशु – मान् । रियमानिति रिय – मान् । भवति । यः । एवम् । वेद । ताम् । अग्नीध इत्यग्नि – इधे । वा । वा । दद्यात् । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता । भवति । सहस्रम् । अस्य । प्रतिगृहीतमिति प्रति – गृहीतम् । भवति । यः । ताम् । अविद्वान् । 30 (50)

TS 7.1.7.3

प्रितगृह्णाति तां प्रितगृह्णीयादेकाऽसि न सहस्रमेकां त्वा भूतां प्रितगृह्णामि न सहस्रमेका मा भूताऽऽ विश मा सहस्रमित्येकामेवैनां भूतां प्रितगृह्णाति न सहस्रं य एवं वेद स्योनाऽसि सुषदा सुशेवा स्योना मा ऽऽविश सुषदा मा ऽऽविश सुशेवा मा ऽऽविश सुरोवा सुरोवा मा ऽऽविश सुरोवा मा ऽऽविश सुरोवा सु

TS 7.1.7.3 - Padam

प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । ताम् । प्रतीति । गृह्णीयात् । एका ।

असि । न । सहस्रम् । एकाम् । त्वा । भूताम् । प्रतीति । गृह्णामि ।

न । सहस्रम् । एका । मा । भूता । एति । विश् । मा । सहस्रम् ।

इति । एकाम् । एव । एनाम् । भूताम् । प्रतीति । गृह्णाति । न ।

सहस्रम् । यः । एवम् । वेद । स्योना । असि । सुषदेति सु-सदा ।

सुशेवेति सु – शेवा । स्योना । मा । एति । विश् ।

सुषदेति सु – सदा । मा । एति । विश । सुशेवेति सु – शेवा ।

मा । एति । विश । 31 (50)

TS 7.1.7.4

-त्याह स्योनैवैन ए सुषदा सुशेवा भूताऽऽ विशति नैन ए हिनस्ति वहाति सहस्र ए सहस्रतम्यन्वेती(3) सहस्रतमी ए सहस्रा(3) मिति यत् प्राची मुथ् सृजेथ् सहस्र ए सहस्रतम्यन्वियात् तथ् सहस्र मप्रज्ञात्र ए सुवर्गं लोकं न प्र जानीयात् प्रतीची मुथ् सृजिति ता ए सहस्र मप्र च पर्यावर्तते सा प्रजानती सुवर्गं लोकमेति प्रजमान () -मभ्युथ् सृजित क्षिप्रे सहस्रं प्र जायत उत्तमा नीयते प्रथमा देवान् गच्छित ॥ 32

TS 7.1.7.4 - Padam

इति । आह । स्योना । एव । एनम् । सुषदेति सु – सदा ।
सुशेवेति सु – शेवा । भूता । एति । विशति । न । एनम् ।
हिनस्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । सहस्रम् ।
सहस्रतमीति सहस्र – तमी । अन्विति । एती(3) । सहस्रतमीमिति
सहस्र – तमीम् । सहस्रा(3)म् । इति । यत् । प्राचीम् ।
उथ्सृजेदित्युत् – सृजेत् । सहस्रम् । सहस्रतमीति सहस्र – तमी ।

। । । । । अप्रज्ञात्रमित्यप्र – ज्ञात्रम् । अप्रज्ञात्रमित्यप्र – ज्ञात्रम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । न । प्रेति । जानीयात् । प्रतीचीम् । उदिति । सृजति । ताम् । सहस्रम् । अन्विति । पर्यावर्तत इति परि – आवर्तते । सा । प्रजानतीति प्र – जानती । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । एति । यजमानम् ( ) । अभि । उदिति । सृजति । क्षिप्रे । सहस्रम् । प्रेति । जायते । उत्तमेत्युत् – तमा । नीयते । प्रथमा । देवान् । गच्छति ॥ 32 (62) (लोकान् गमयति सा – ऽविद्वान्थ् – सुशेवा माऽऽ विश – यजमानं - द्वादश च) (A7) TS 7.1.8.1 अत्रिरददादौर्वाय प्रजां पुत्रकामाय स रिरिचानोऽमन्यत निर्वीर्यः शिथिलो यातयामा स एतं चतूरात्र-मपश्यत् तमाऽहरत् तेनायजत ततो वै तस्य चत्वारो वीरा आऽजायन्त सुहोता सूद्राता स्वद्ध्वर्युः सुसभेयो य एवं विद्वा ७ श्वतूरात्रेण यजत आऽस्य चत्वारो वीरा

TS 7.1.8.1 - Padam

अत्रिः । अददात् । और्वाय । प्रजामिति प्र – जाम् । पुत्रकामायेति पुत्र – कामाय । सः । रिरिचानः । अमन्यत । निर्वीर्य इति निः – वीर्यः । शिथिलः । यातयामेति यात – यामा । सः । एतम् । चतूरात्रमितिं चतुः – रात्रम् । अपञ्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । तस्य । चत्वारः । वीराः । एति । अजायन्त । सुहोतेति सु – होता । सूद्रातेति सु – उद्राता । स्वद्ध्वर्युरिति सु – अद्ध्वर्युः । सुसभेय इति सु – सभेयः । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेति चतुः – रात्रेण । यजते । एति । अस्य । चत्वारः । वीराः । जायन्ते । सुहोतेति सु – होता । मूद्रातेति सु – उद्गाता । स्वद्ध्वर्युरिति सु – अद्ध्वर्युः । सुसभेय इति सु – सभेयः । ये । चतुर्वि ्शा इति चतुः – वि ्शाः । पवमानाः । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । तत् । 33 (50)

TS 7.1.8.2

- द्य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सा ऽत्रि श्रद्धादेवं यजमानं चत्वारि
वीर्याणि नोपाऽनमन् तेजं इन्द्रियं ब्रह्मवर्चस-मन्नाद्यल् स

एता श्रितुरश्चतुष्टोमान्थ् सोमान-पञ्चत् तानाऽहरत् तैरयजत तेजं एव

प्रथमेना ऽवारुन्धेन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन य

एवं विद्या श्रितुरश्चतुष्टोमान्थ् सोमानाहरति तैर्यजते तेजं एव ()

प्रथमेनाव रुन्ध इन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनाऽन्नाद्यं चतुर्थेन

यामेवात्रिर्. ऋद्धिमाद्ध्नीत् तामेव यजमान ऋद्ध्नोति ॥ 34

TS 7.1.8.2 - Padam

ये । उद्यन्त इत्युत् – यन्तः । स्तोमाः । श्रीः । सा । अत्रिम् । श्रुद्धादेविमिति श्रुद्धा – देवम् । यजमानम् । चत्वारि । वीर्याणि । न । उपेति । अनमन्न् । तेजः । इन्द्रियम् । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । सः । एतान् । चतुरः । चतुष्टोमानिति – चतुः – स्तोमान् । सोमान् । अपञ्यत् । तान् । एति । अहरत् । तैः । अयजत । तेजः । एव । प्रथमेन । अवेति । अरुन्ध । इन्द्रियम् ।

द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । तृतीयेन । । ॥ । अन्नाद्यमित्यन्न –अद्यम् । चतुर्थेन । यः । एवम् । विद्वान् । चतुरः । ा ॥ । चतुष्टोमानिति चतुः – स्तोमान् । सोमान् । आहरतीत्या – हरति । तैः । यजते । तेजः । एव ( ) । प्रथमेन । अवेति । रुन्धे । इन्द्रियम् । द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । तृतीयेन । । ॥ । । । । । । । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । चतुर्थेन । याम् । एव । अन्निः । ऋद्धिम् । आद्ध्नीत् । ताम् । एव । यजमानः । ऋद्ध्नोति ॥ 34 (68) (तत्-तेज एवा-ष्टादश च) (४८) TS 7.1.9.1 जमदिग्निः पुष्टिकाम-श्चतूरात्रेणा-यजत स एतान् पोषार्ं अपुष्यत् तस्मात् पलितौ जामदग्नियौ न सं जानाते एतानेव पोषान् पुष्यति य एवं विद्या अक्षतूरात्रेण यजते पुरोडाशिन्य उपसदी भवन्ति पशवो वै । । पश्मान् भवति य एवं विद्या अक्षतूरात्रेण यजते ॥ 35

TS 7.1.9.1 - Padam

जमदग्निः । पुष्टिकाम इति पुष्टि – कामः । चतूरात्रेणेति चतुः – रात्रेणं । अयजत । सः । एतान् । पोषान् । अपुष्यत् । तस्मात् । पलितौ । जामदग्नियौ । न । समिति । जानाते इति । एतान् । एव । पोषान् । पुष्यति । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेति चतुः – रात्रेण । यजते । पुरोडाशिन्यः । उपसद इत्युप – सदः । भवन्ति । पश्चवः । वै । पुरोडाशः । पशून् । एव । । । । । । । । अविति । सन्धे । अन्नम् । वै । पुरोडाशः । अन्नम् । एव । अविति । रुन्धे । अन्नाद इत्यन्न – अदः । पशुमानिति पशु – मान् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रेणेति चतुः-रात्रेण । यजते ॥ 35 (48) , (जमदग्नि – रष्टाचत्वारिङ्शत्) (A9)

TS 7.1.10.1

संवथ्सरो वा इदमेक आसीथ् सोऽकामयतर्तून्थ् सृजेयेति स एतं पञ्चरात्रमपश्यत् तमाऽहरत् तेनायजत ततो वै स ऋतूनसृजत य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते प्रैव जायते त ऋतवः सृष्टा न

TS 7.1.10.1 - Padam

सँवध्सर इति सं – वध्सरः । वै । इदम् । एकः । आसीत् । सः ।
अकामयत । ऋतून् । सृजेय । इति । सः । एतम् ।
पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । अपञ्यत् । तम् । एति । अहरत् ।
तेन । अयजत । ततः । वै । सः । ऋतून् । असृजत । यः । एवम् ।
विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च – रात्रेण । यजते । प्रेति । एव ।
जायते । ते । ऋतवः । सृष्टाः । न । व्यावर्तन्तेति वि – आवर्तन्त ।
ते । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । अपञ्यन् । तम् । एति ।
अहरन् । तेन । अयजन्त । ततः । वै । ते ।
व्यावर्तन्तेति वि – आवर्तन्त । 36 (50)

TS 7.1.10.2

पञ्चरात्रमाऽहरत् तेनाऽयजत ततो वै स सहस्रं पशून् प्राऽऽ*प्नोद्य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते प्र सहस्रं पशूनाप्नोति बबरः पावाहणि–रकामयत वाचः प्रविदता स्यामिति स एतं पञ्चरात्रमा – [] 37

TS 7.1.10.2 - Padam

यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेण । यजते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । एति । वर्तते । सार्वसेनिरिति सार्व – सेनिः । शौचेयः । अकामयत । पशुमानिति पशु – मान् । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । सहस्रम् । पशून् । प्रेति । आप्नोत् । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेण । यजते । प्रेति । सहस्रम् । पशून् । अकामयत । वाचः । प्रवदितेति प्र – विदता । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । एति । उर्राठा)

TS 7.1.10.3 ऽहरत् तेनायजत ततो वै स वाचः प्रवदिताऽभवद्य एवं विद्वान् . पञ्चरात्रेण यजते प्रवदितैव वाचो भवत्यथो एनं वाचस्पति-रित्याहुरनाप्त-श्चतूरात्रोऽतिरिक्तः षड्-रात्रोऽथ वा एष संप्रति यज्ञो यत् पञ्चरात्रो य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते संप्रत्येव यज्ञेन यजते पञ्चरात्रो भवति पञ्च वा ऋतवः संवथ्सर – [ ] 38 TS 7.1.10.3 - Padam अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । वाचः । प्रवदितेति प्र – वदिता । अभवत् । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च – रात्रेण । यजते । प्रवदितेति प्र – वदिता । एव । वाचः । भवति । अथो इति । एनम् । वाचः । पतिः । इति । आहुः । अनाप्तः । चतूरात्र इति चतुः – रात्रः । अतिरिक्त इत्यति – रिक्तः । षड्रात्र इति षट् – रात्रः । अर्थ । वै । एषः । संप्रतीति सं – प्रति । यज्ञः । यत् । पञ्चरात्र इति पञ्च – रात्रः । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च – रात्रेण । यजते । सम्प्रतीति सं – प्रति ।

एव । यज्ञेन । यजते । पञ्चरात्र इति पञ्च – रात्रः । भवति । पञ्च । वै । ऋतवः । साँवथ्सर इति सां – वथ्सरः । 38 (50) TS 7.1.10.4 ऋतुष्वेव सँवथ्सरे प्रति तिष्ठत्यथो पञ्चाक्षरा पङ्किः पाङ्को यज्ञो यज्ञमेवाव रुन्धे त्रिवृदग्निष्टोमो भवति तेज एवाव रुन्धे पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवाव रुन्धे सप्तदशो भवत्यन्नाद्यस्या-वरुद्ध्या अथो प्रैव तेन जायते पञ्चिव र्शो अगिष्टोमो भवति प्रजापतेराप्त्यै महाव्रतवा-नन्नाद्यस्या-वरुद्ध्यै विश्वजिथ् सर्वपृष्ठो- ऽतिरात्रो भवति सर्वस्याभिजित्यै () ॥ 39 TS 7.1.10.4 - Padam ऋतुषु । एव । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथो इति । पञ्चाक्षरेति पञ्च – अक्षरा । पङ्किः । पाङ्कः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः । भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धे ।

पञ्चदश इति पञ्च – दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति ।

```
रुन्धे । सप्तदश इति सप्त – दशः । भवति ।
अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।
अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायते । पञ्चवि र्श इति
पञ्च – वि⊎्राः । अग्निष्टोम इत्यंग्नि – स्तोमः । भवति ।
प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानिति महाव्रत-वान् ।
। । । । । ।
अन्नाद्यस्येत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।
विश्वजिदिति विश्व – जित् । सर्वपृष्ठ इति सर्व – पृष्ठः ।
अतिरात्र इत्यति – रात्रः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्या
इत्यभि-जित्यै () ॥ 39 (50) (ते व्यावर्तन्त - प्रवदिता स्यामिति
स एतं पञ्चरात्रमा – सँवर्ध्सरो- भिजित्यै) (A10)
TS 7.1.11.1
देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामा दद
इमामगृभ्णन् रञ्चामृतस्य पूर्व आयुषि विदथेषु कव्या ।
तया देवाः सुतमा बभूवुर् ऋतस्य सामन्थ्-सरमारपन्ती ॥
```

अभिधा असि भुवनमसि यन्ताऽसि धर्ताऽसि सोऽग्निं वैश्वानर्ं सप्रथसं गच्छ स्वाहाकृतः पृथिव्यां यन्ता राड् यन्ताऽसि यमनो पर्वाऽसि धरुणः () कृष्ये त्वा क्षेमाय त्वा रय्ये त्वा पोषाय त्वा पृथिव्ये त्वा उन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वा सते त्वाऽसते त्वाद्भ्यस्त्वौ पृथिय्ये त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यः ॥ 40

TS 7.1.11.1 - Padam

रय्यै । त्वा । पोषाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । दिवे । त्वा । सते । त्वा । असते । त्वा । अद्भ्य इत्यंत् – भ्यः । त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । त्वा । विश्वेभ्यः । त्वा । भूतेभ्यः ॥ 40 (75) (धरुणः - पञ्चविज्ञातिश्च) (A11) TS 7.1.12.1 विभूमीत्रा प्रभूः पित्राश्चोऽसि हयोऽस्यत्योऽसि नरोऽस्यर्वोऽसि सप्तिरसि वाज्यसि वृषाऽसि नृमणा असि ययुर्नामास्यादित्यानां पत्वान्विह्यग्नये स्वाहा स्वाहेन्द्राग्निभ्या स्वाहा प्रजापतये स्वाहा विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा सर्वाभ्यो देवेताभ्य इह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहे () –ह रमतिः स्वाहा भूरसि भुवे त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवा आशापाला एतं देवेभ्योऽश्वं मेधाय प्रोक्षितं गोपायत ॥ 41 TS 7.1.12.1 - Padam विभूरितिं वि – भूः । मात्रा । प्रभूरितिं प्र – भूः । पित्रा । अश्वः । असि । हयः । असि । अत्यः । असि । नरः । असि । अर्वो ।

```
असि । सप्तिः । असि । वाजी । असि । वृषा । असि ।
नृमणा इति नृ – मनाः । असि । ययुः । नाम । असि ।
॥ । । । ॥ ॥ ॥ ॥ आदित्यानाम् । पत्व । अन्विति । इहि । अग्नये । स्वाहा । स्वाहा ।
इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । स्वाहा । प्रजापतय इति
॥ ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥
प्रजा – पतये । स्वाहा । विश्वेभ्यः । देवेभ्यः । स्वाहा । सर्वाभ्यः ।
्॥ । ॥ । ।
देवेताभ्यः । इह । धृतिः । स्वाहा । इह । विधृतिरिति वि – धृतिः ।
॥ । ॥ । ॥ । । ॥ । । स्वाहा । स्वाहा । इह । रमितः । स्वाहा । भूः ।
असि । भुवे । त्वा । भव्याय । त्वा । भविष्यते । त्वा । विश्वेभ्यः ।
त्वा । भूतेभ्यः । देवाः । आशापाला इत्याशा – पालाः । एतम् ।
देवेभ्यः । अश्वम् । मेधाय । प्रोक्षितमिति प्र – उक्षितम् ।
गोपायत ॥ ४१ (७२) (रन्तिः स्वाहा – द्वाविङ्शतिश्च] (४११२)
TS 7.1.13.1
आयनाय स्वाहा प्रायणाय स्वाहोद्द्रावाय स्वाहोद्द्रताय स्वाहा
र्गुकाराय स्वाहा राकृताय स्वाहा पलायिताय स्वाहा ऽऽपलायिताय
```

स्वाहा ऽऽवल्गते स्वाहा परावल्गते स्वाहा ऽऽयते स्वाहा प्रयते स्वाहा । ॥ सर्वस्मै स्वाहा ॥ **42** TS 7.1.13.1 - Padam । ॥ । ॥ । । । । आयनायेत्या – अयनाय । स्वाहा । प्रायणायेति प्र – अयनाय । ॥ । । ॥ । स्वाहा । उद्द्रावायेत्युत् – द्रावाय । स्वाहा । उद्द्रुतायेत्युत्–द्रुताय । ॥ । । ॥ । स्वाहा । शूकारायेति शू–काराय । स्वाहा । शूकृतायेति शू–कृताय । ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । पलायिताय । स्वाहा । आपलायितायेत्या – पलायिताय । ॥ । ॥ । ॥ ॥ । । स्वाहा । आवल्गत इत्या – वल्गते । स्वाहा । परावल्गत इति परा – वल्गते । स्वाहा । आयत इत्या – यते । स्वाहा । । ॥ । ॥ प्रयत इति प्र – यते । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ **42 (26)** । । । (आयनायोत्तरमापलायिताय षड्विण्ञातिः) (A13) TS 7.1.14.1 अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा वायवे स्वाहा ऽपां मोदाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहे-न्द्राय स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा

TS 7.1.14.1 - Padam

(अग्नये वायवेऽपां मोदायेन्द्राय त्रयोविङ्शतिः) (A14)

TS 7.1.15.1

पृथिव्यै स्वाहा उत्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे
स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहा प्राच्यै दिशे स्वाहा दक्षिणायै दिशे स्वाहा
प्रतीच्यै दिशे स्वाहो-दीच्यै दिशे स्वाहोद्ध्वियै दिशे स्वाहा दिग्भ्यः
स्वाहा ऽवान्तरदिशाभ्यः स्वाहा समाभ्यः स्वाहा शरद्भ्यः स्वाहा
ऽहोरात्रेभ्यः स्वाहा ऽद्धमासेभ्यः स्वाहा मासेभ्यः स्वाहार्तुभ्यः
स्वाहा संवथ्सराय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 44

TS 7.1.15.1 - Padam

स्वाहा । दक्षिणायै । दिशे । स्वाहा । प्रतीच्यै । दिशे । स्वाहा । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ उदीच्यै । दिशे । स्वाहा । दिग्भ्य इति ॥ । । दिक् – भ्यः । स्वाहा । अवान्तरदिशाभ्य इत्यवान्तर – दिशाभ्यः । — ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । समाभ्यः । स्वाहा । शरद्भ्य इति शरत् – भ्यः । स्वाहा । अहोरात्रेभ्य इत्यहः – रात्रेभ्यः । स्वाहा । । । ॥ ॥ ॥ ॥ अद्र्धमासेभ्य इत्यद्र्ध–मासेभ्यः । स्वाहा । मासेभ्यः । स्वाहा । ॥ । ऋतुभ्य इत्यृतु – भ्यः । स्वाहा । साँवथ्सरायेति सां – वथ्सराय । ॥ । ॥ । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ **४४ (४७)** *(पृथिव्यै सूर्याय नक्षत्रेभ्यः* प्राच्यै सप्तचत्वारिङ्शत्) (A15) TS 7.1.16.1 अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सिवत्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहा पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा उपां मोदाय स्वाहा वायवे स्वाहा मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 45

TS 7.1.16.1 - Padam

(अग्नये सिवित्रे पूष्णेऽपां मोदाय वायवे त्रयोविङ्शितिः) (A16) TS 7.1.17.1

पृथिव्यै स्वाहा उन्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा उग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे स्वाहा उहे स्वाहा गतियै स्वाहार्जवे स्वाहा साधवे स्वाहा सुक्षित्यै स्वाहा क्षुधे स्वाहा ऽऽिशितिम्ने स्वाहा रोगाय स्वाहा हिमाय स्वाहा शीताय स्वाहा ऽऽतपाय स्वाहा ऽरण्याय स्वाहा सुवर्गाय स्वाहा लोकाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 46

TS 7.1.17.1 - Padam

॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवे । स्वाहा । अग्नये । — ॥ — ॥ — ॥ — ॥ — ॥ । स्वाहा । सोमाय । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । चन्द्रमसे । स्वाहा ।

॥ ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अहे । स्वाहा । रात्रियै । स्वाहा । ऋजवे । स्वाहा । साधवे । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । सुक्षेत्या इति सु – क्षित्यै । स्वाहा । क्षुधे । स्वाहा । ॥ । ॥ । ॥ । ॥ । आशितिम्ने । स्वाहा । रोगाय । स्वाहा । हिमाय । स्वाहा । शीताय । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ स्वाहा । आतपायेत्या – तपाय । स्वाहा । अरण्याय । स्वाहा । । । । । । । स्वाहा । सर्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा ॥ **४६ (४४)** *(पृथिव्या अग्नयेऽह्ने रात्रियै चतुश्चत्वारिज्***ञा***त्)* (A17) TS 7.1.18.1 भुवो देवानां कर्मणाऽपसर्तस्य पथ्याऽसि वसुभि-र्देवेभि-र्देवतया गायत्रेण त्वा छन्दसा युनज्मि वसन्तेन त्वर्तुना हविषा दीक्षयामि रुद्रेभि-र्देवेभि-र्देवतया त्रैष्टुभेन त्वा छन्दसा युनज्मि ग्रीष्मेण ्रा । । । । । । । त्वर्तुना हिवषा दीक्षया—म्यादित्येभि—र्देवेभि—र्देवतया जागतेन त्वा । । । । । छन्दसा युनज्मि वर्.षाभिस्त्वर्तुना हविषा दीक्षयामि विश्वेभि-्रा । । । देवेभि-देवतया ऽऽनुष्ट्रभेन त्वा छन्दसा युनज्मि – [] 47

TS 7.1.18.1 - Padam । ॥ । ॥ । ॥ ॥ ॥ भुवः । देवानाम् । कर्मणा । अपसा । ऋतस्य । पथ्या । असि । वसुभिरिति वसु – भिः। देवेभिः। देवतया। गायत्रेण। त्वा। । ॥ ॥ छन्दसा । युनज्मि । वसन्तेन । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । रुद्रेभिः । देवेभिः । देवतया । त्रैष्टुभेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । । ॥ ॥ ग्रीष्मेण । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । आदित्येभिः । । । । । । । । । । देवेभिः । देवतया । जागतेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । वर्.षाभिः । ा ॥ । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । विश्वेभिः । देवेभिः । देवतया । आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । **४७ (५०)** दीक्षयाम्याऽहं दीक्षामरुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दसा ब्रह्मणा चर्त*्* सत्येऽधा*्* सत्यमृतेऽधां ॥

मही मू षु सुत्रामाण -मिह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमतिः स्वाहा ॥ ४८ **TS 7.1.18.2 - Padam** शरदा । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । अङ्गिरोभिरित्यङ्गिरः - भिः । देवेभिः । देवतया । पाङ्केन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । हेमन्तिशिशिराभ्यामिति हेमन्त – शिशिराभ्याम् । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । एति । अहम् । दीक्षाम् । अरुहम् । ऋतस्य । पत्नीम् । गायत्रेण । छन्दसा । ब्रह्मणा । च । ऋतम् । सत्ये । अधाम् । सत्यम् । ऋते । अधाम् ॥ महीम् । उ । स्विति । सुत्रामाणमिति सु – त्रामाणम् । इह । धृतिः । स्वाहा । इह । विधृतिरिति वि – धृतिः । स्वाहा । इह । रन्तिः । स्वाहा । इह । रमतिः । स्वाहा ॥ 48 (49) (आनुष्टुभेन त्वा छन्दसा युनज्म्ये – कान्न पञ्चाशच्च) (A18)

TS 7.1.19.1 ईंकाराय स्वाहें कृताय स्वाहा क्रन्दते स्वाहा ऽवक्रन्दते स्वाहा प्रोथते स्वाहा प्रप्रोथते स्वाहा गन्धाय स्वाहा घ्राताय स्वाहा प्राणाय स्वाहा व्यानाय स्वाहा ऽपानाय स्वाहा सन्दीयमानाय स्वाहा सन्दिताय स्वाहा विचृत्यमानाय स्वाहा विचृत्ताय स्वाहा पलायिष्यमाणाय स्वाहा पलायिताय स्वाहोपर स्यते स्वाहोपरताय स्वाहा निवेक्ष्यते स्वाहा निविशमानाय स्वाहा निविष्टाय स्वाहा निषथ्स्यते स्वाहा निषीदते स्वाहा निषण्णाय स्वाहा - [] 49 TS 7.1.19.1 - Padam ईंकारायेतीम् – काराय । स्वाहा । ईंकृतायेतीम् – कृताय । स्वाहा । क्रन्दते । स्वाहा । अवक्रन्दत इत्यव – क्रन्दते । स्वाहा । प्रोथते । ॥ । । । ॥ ॥ ॥ ॥ । ॥ स्वाहा । प्रप्रोथत इति प्र – प्रोथते । स्वाहा । गन्धाय । स्वाहा । घाताय । स्वाहा । प्राणायेति प्र – अनाय । स्वाहा । व्यानायेति । ॥ । । ॥ वि – अनाय । स्वाहा । अपानायेत्यप – अनाय । स्वाहा । संदीयमानायेति सं-दीयमानाय । स्वाहा । संदितायेति सं-दिताय ।

स्वाहा । विचृत्यमानायेति वि – चृत्यमानाय । स्वाहा । विचृत्तायेति – वृत्त्यमानाय । स्वाहा । पलायिताय । विचृत्तायेति – वृत्ताय । स्वाहा । पलायिताय । स्वाहा । पलायिताय । स्वाहा । उपर ७ स्यत इत्युप – र ७ स्यते । स्वाहा । उपर विचृत्तायेत्युप – रताय । स्वाहा । निवेक्ष्यत इति नि – वेक्ष्यते । स्वाहा । निविञ्ञामानायेति नि – विञ्ञामानाय । स्वाहा । निविष्टायेति – न विष्टाय । स्वाहा । निष्टस्यत इति नि – स्वर्ह्या । निष्ठा । निष्ठा । स्वाहा । निष्ठा । स्वाहा । निष्ठा । स्वाहा । निष्ठा । स्वाहा ।

TS 7.1.19.2

ऽऽसिष्यते स्वाहा ऽऽसीनाय स्वाहा ऽऽसिताय स्वाहा निपथ्स्यते
स्वाहा निपद्यमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहा शियष्यते स्वाहा
स्वाहा निपद्यमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहा शियष्यते स्वाहा
शायानाय स्वाहा शियताय स्वाहा संमीलिष्यते स्वाहा संमीलते
स्वाहा संमीलिताय स्वाहा स्वपस्यते स्वाहा स्वपते स्वाहा सुप्ताय
स्वाहा प्रभोथस्यते स्वाहा प्रबुद्ध्यमानाय स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहा

जागरिष्यते स्वाहा जाग्रते स्वाहा जागरिताय स्वाहा शुश्रूषमाणाय । । । स्वाहा शृण्वते स्वाहा श्रुताय स्वाहा वीक्षिष्यते स्वाहा – [ ] **50** TS 7.1.19.2 - Padam ॥ । ॥ । ॥ । ॥ । आसीनाय । स्वाहा । आसिताय । स्वाहा । । । । निपथ्स्यत इति नि – पथ्स्यते । स्वाहा । निपद्यमानायेति । । । । नि – पद्यमानाय । स्वाहा । निपन्नायेति नि – पन्नाय । स्वाहा । ॥ । ॥ । ॥ । ॥ । रायिष्यते । स्वाहा । रायानाय । स्वाहा । रायिताय । स्वाहा । सम्मीलिष्यत इति सं – मीलिष्यते । स्वाहा । सम्मीलत इति सं – मीलते । स्वाहा । सम्मीलितायेति सं – मीलिताय । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । स्वाहा । स्वाहा । सुप्ताय । स्वाहा । प्रभोथ्स्यत इति प्र – भोथ्स्यते । स्वाहा । प्रबुद्ध्यमानायेति जागरिष्यते । स्वाहा । जाग्रते । स्वाहा । जागरिताय । स्वाहा । वीक्षिष्यत इति वि – ईक्षिष्यते । स्वाहा । **50 (50)**

TS 7.1.19.3 वीक्षमाणाय स्वाहा वीक्षिताय स्वाहा संज्हास्यते स्वाहा संजिहानाय स्वाहो – ज्जिहानाय स्वाहा विवर्ध्स्यते स्वाहा विवर्तमानाय स्वाहा विवृत्ताय स्वाहों – त्थास्यते स्वाहोत्तिष्ठते स्वाहोत्थिताय स्वाहो विधविष्यते स्वाहा विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहो – त्क्र ७ स्यते स्वाहोत्क्रामते स्वाहोत्क्रान्ताय स्वाहा चङ्क्रमिष्यते स्वाहा चङ्क्रम्यमाणाय स्वाहा चङ्क्रमिताय स्वाहा कण्डूयिष्यते स्वाहा कण्डूयमानाय स्वाहा कण्डूयिताय स्वाहा निकषिष्यते स्वाहा निकषमाणाय स्वाहा () निकषिताय स्वाहा यदत्ति तस्मै स्वाहा यत् पिबति तस्मै स्वाहा यन्मेहति तस्मै स्वाहा यच्छकृत् करोति तस्मै स्वाहा रेतसे स्वाहा प्रजाभ्यः स्वाहा प्रजननाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 51

TS 7.1.19.3 - Padam

ा । वीक्षमाणायेति वि—ईक्षमाणाय । स्वाहा । वीक्षितायेति वि—ईक्षिताय । ॥ । ॥ । स्वाहा । स्ल्हास्यत इति सं – हास्यते । स्वाहा ।

```
। । । । । । । । संजिहानायेति सं – जिहानाय । स्वाहा । उज्जिहानायेत्युत्–
। ॥ ।
जिहानाय । स्वाहा । विवथ्स्यत इति वि – वथ्स्यते । स्वाहा ।
ा । । । । ।
विवर्तमानायेति वि – वर्तमानाय । स्वाहा । विवृत्तायेति वि–वृत्ताय ।
॥ । । ।
स्वाहा । उत्थास्यत इत्युत् – स्थास्यते । स्वाहा । उत्तिष्ठत इत्युत् –
। ॥ ।
तिष्ठते । स्वाहा । उत्थितायेत्युत् – स्थिताय । स्वाहा ।
विधविष्यत इति वि – धविष्यते । स्वाहा ।
। । ।
विधून्वानायेति वि – धून्वानाय । स्वाहा । विधूतायेति वि – धूताय ।
स्वाहा । उत्क्र७स्यत इत्युंत्– क्र७स्यते । स्वाहा ।
उत्क्रामत इत्युत् – क्रामते । स्वाहा ।
॥
उत्क्रान्तायेत्युत् – क्रान्ताय । स्वाहा । चङ्क्रमिष्यते । स्वाहा ।
। ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ चङ्क्रम्यमाणाय । स्वाहा । चङ्क्रमिताय । स्वाहा । कण्डूयिष्यते ।
ा। । ॥ । । । । स्वाहा । कण्डूयमानाय । स्वाहा । कण्डूयमानाय । स्वाहा ।
निकषिष्यत इति नि – कषिष्यते । स्वाहा । निकषमाणायेति
– – –
। ॥ ।
नि – कषमाणाय । स्वाहा ( ) । निकषितायेति नि – कषिताय ।
```

॥ । ॥ ॥ । । । । स्वाहा । यत् । पिबति । तस्मै । ॥ । ॥ ॥ । । । स्वाहा । यत् । शकृत् । करोति । ॥ ॥ । ॥ । । । । । । । । । । तस्मै । स्वाहा । रेतसे । स्वाहा । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । ॥ । । । ॥ । स्वाहा । प्रजननायेति प्र – जननाय । स्वाहा । सर्वस्मै । ... , स्वाहा ॥ **51 (77)** *(निषण्णाय स्वाहा – वीक्षिष्यते स्वाहा –* । निकषमाणाय स्वाहा – सप्तविङ्शतिश्च) (A19) TS 7.1.20.1 अग्नये स्वाहा वायवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा-र्तमस्यृतस्यर्तमसि सत्यमिस सत्यस्य सत्यमस्यृतस्य पन्था असि देवानां छायाऽमृतस्य नाम तथ् सत्यं यत् त्वं प्रजापतिरस्यधि यदस्मिन् वाजिनीव शुभः स्पर्छन्ते दिवः सूर्येण विशोऽपो वृणानः पवते कव्यन् पशुं न गोपा डर्यः परिज्मा ॥ 52 TS 7.1.20.1 - Padam ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अग्नये । स्वाहा । वायवे । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । ऋतम् । असि । ऋतस्य । ऋतम् । असि । सत्यम् । असि । सत्यस्य ।

सत्यम् । असि । ऋतस्य । पन्थाः । असि । देवानाम् । छाया ।
अमृतस्य । नाम । तत् । सत्यम् । यत् । त्वम् । प्रजापितिरिति

प्रजा – पितः । असि । अधीति । यत् । अस्मिन्न् । वाजिनि । इव ।
राभः । स्पद्र्धन्ते । दिवः । सूर्येण । विशः । अपः । वृणानः ।

पवते । कव्यन्न् । पशुम् । न । गोपा इति गो – पाः । इर्यः ।

परिज्मेति परि – ज्मा ॥ 52 (48)

(अग्नये वायवे सूर्याया – ऽष्टाचत्वारि श्वात्) (A20)

First and Last Padam of First Prasnam of 7th Kandam । । (प्रजननं – परिज्मा)

> ॥ हरिः ओं ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 7, Prasanam 1 (TS 7.1)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	309
Anuvakam 2	1	63
Anuvakam 3	3	144
Anuvakam 4	3	171
Anuvakam 5	7	347
Anuvakam 6	8	389
Anuvakam 7	4	212
Anuvakam 8	2	118
Anuvakam 9	1	48
Anuvakam 10	4	200
Anuvakam 11	1	75
Anuvakam 12	1	72
Anuvakam 13	1	26
Anuvakam 14	1	23
Anuvakam 15	1	47
Anuvakam 16	1	23
Anuvakam 17	1	44
Anuvakam 18	2	99
Anuvakam 19	3	177

Anuvakam 20	1	48
Total →	52	2635

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in